

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 "
Pe trei luni . . . 6 "
Pentru România și străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 "

TELEFON N. 220.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA
ȘI ADMINISTRATIA
Str. Prundului Nr. 15

INSERATELE
se primesc la administrație. Prețul după tarif și învolanș.

Manuscrisurile nu se întorc.

Pagini de glorie

din istoria regimentului 50 de infanterie.

Din prilejul distingerei acestui regiment de către Împăratul Germaniei.

Iată dar, soldații români, cum a știut să răsplătească Majestatea Sa Împăratul vitejia și neștiută statornicie în credința a fostului său regiment grănicier român și onoarea dată regimentului de Majestatea Sa este o atât mare, căci nu există în toată armata austro-ungară un alt regiment, care să aibă o astfel de medale.

Fiecărui român! De câte ori veți vedea în fața voastră acel scump steag cu medalia de aur a Majestății Sale, înălțându-se cu evlavie și aduceți-vă aminte de vitejia și credința neștiută a părinților și moșilor voștri!

Cu prilejul serbării jubileului de 100 ani dela înființarea regimentului 50, care s'a serbat la 20 August 1863, se sărbătorește cu mare pompă și steagurile drăgute batalionelor 1 și 2, la care serbare luă parte și Maj. Sa împărătească Elisaveta și Arhiducesa Sofia. Păgășile, dăruite de Maj. Sa împărătească pentru steagul batalionului prim pentru următoarea inscripție:

„Fii credincioși și statornici ca părinții voștri, adică o aducere aminte de credința dovedită în zilele anilor revoluționali din 1848-49.

O altă pagină glorioasă din istoria regimentului o umple bătălia grozavă dela Custozza, care va rămănea pentru vece o pildă neîntrecută de vitejii și statorniciei români. Alături de regimentul 50 se luptă umăr la umăr în brigada regimentului de infanterie Nr. 75 și batalionul 5 de vânători.

Ordinul de-a lua localitatea Ollosi, îl execută brigada aceasta cu atât curaj și vitejie, încât inamicul, deși mai numeros, trebui să o ia la fugă. Înaintând către Montevento, care era ocupat de un dușman foarte puternic, regimentul 50 s'aruncă cu atât vitejie și dispreț de moarte asupra pozițiilor dușmanului dela Pontasia Fredda, Buretta, casa Brucclata și Casa Pasquale, încât inamicul trebui să se retragă îngrozit din toate locurile chiar și de pe Montevento. Acest curajos asalt al regimentului a deosebit lupta în aripa dreaptă, în favoarea armatei împărătești. Înseși soldații noștri erau atât de mare, încât și soldații se întreceau în fapte vitejești. De moarte parcă nici nu le păsa și toți se luptau și se băteau ca niște pui de lei.

Mulți însă au fost răniți și au înghiș pe veci bechi în aceste lupte. Au căzut morți între alții colonelul Schwaiger, locotenentul Pop și mulți au fost greu răniți.

Pentru ținuta lor vitească mulți ofițeri și soldați au fost decorați. Între alți ofițeri căpitanul român Viad a primit ordul »Coroanei de fer», majorul Vellcan și sublocotenentii Popilănu și Suciă »crucea militară pentru merite», iar vre-o 28 ofițeri au primit înalța laudă a Maj. Sale.

Dintre soldații români amintim aici în locul prim pe viteazul stegar Mihăilă Băiuți, care punându-se în frunte la asaltul asupra poziției dușmanului dela Casa Pasquale, a condus soldații la învingere strigându-le: »Soldați, urmați steagul vostru! Stegarul Băiuți a fost greu rănit la picior și în urma vitejiei sale a fost decorat cu medalia de aur.

Soldatul Filip Onțiu dela compania întâiu s'a luptat cu un rar curaj la asalturile dela Ollosi și Fontana Freda și cu toate că era rănit la picior, n'a părăsit lupta până la sfârșit. Fruntașul Crăciun, deși rănit și trimis ca să-l bandajeze, nu s'a mișcat din loc și s'a luptat ca un zmeu în rândurile prime. Amândoi au fost decorați cu medalia de argint cl. I. Aceiași decorație a primit-o și soldatul Iosif Cristea, care a scăpat din mâinile Piemontezilor pe sublocotenentul Bartsch din regimentul 17. Sergentul-major Stanciu, sergentul Theodor Costan, caporalul Ioan Murășan și soldații Petru Zitea și Ioan Vasina au fost laudați pentru pilda strălucită de vitejie, ce au dat-o celorlalți soldați. Același laudă au primit-o și caporalul Nicolae Romoșan și soldatul Ioan Haiduc, cari la atacuri erau totdeauna în frunte.

Dar lung mai e șirul vitejiilor noastre din lupta dela Custozza!

Când compania a 7-a a fost în două rânduri atacată de cavaleria și infanteria inamică, s'au distins prin vitejia lor cu deosebire caporalul Vasile Vodă și soldatul Rusan-Hendrian. Amândoi au fost decorați cu medalia de argint pentru vitejie. Același medalie a căpătat-o și caporalul Petru Zbulia, care în mijlocul focului dușman îngrijea de cel răniți. Sergentul Iles și caporalul Ioan Chida, cari s'au luptat ca niște paraie la asaltul dela Ollosi, au fost greu răniți. Pentru ținuta lor eroică au fost decorați cu medalia de argint cl. I.

Nu mai puțin viteji au fost sergentul major Ioan Valasa, sergentul Mihăilă Bozan, caporalii Dudaș și Rusu, fruntașul Pavel Vana și soldații Nichita Tintovan, Ilie Lincosan, Nicolae Selistean, Teodor Moisim. Sergentul Bozan și fruntașul Vana au fost decorați cu medalia de argint, iar ceilalți au fost laudați în fața regimentului întreg. Sergentul George Marian, caporalul Chioran și soldații Ioan Radu și Nicolae Vărel s'au distins cu deosebire la năvala dela Ollosi și cea dela Monte-Vento. Sergentul Mihăilă Oprea dela a 12-a companie a făcut-o bună

vole cu a 7-a companie asaltul dela Casa Valpezone și a fost între cei dintâi, cari au pătruns în poziția dușmanului. Din compania a 13-a s'au distins prin vitejia lor cu deosebire caporalii Botea și Varga, și soldații de rând Ioan Pop, David Zoca, Ioan Patochi și Ioan Celdă, cari toți au fost laudați în fața regimentului.

Fruntașul Vasile Puia și soldații Pavel Udria și Alexandru Cuda au scăpat pe căpitanul Gatti dela o moarte sigură. Sergentul-major Toader Stoica și caporalii Ioan Bogățan și George Luca dela compania a 14-a au stat neîntrepupt șapte ceasuri în focul dușmanului, sămănând moarte între ei. Tot așa și fruntașul Ioan Popu.

Sergentul Naț Aica luă la asaltul dela Casa Pasquale steagul din mâna stegarului rănit și a scăpat împreună cu alți câțiva pe locotenentul Gutt din ghilera dușmanului. Sergentul Aica fu decorat cu medalia de argint cl. I. Tot așa de vitejește s'au luptat sergentul Nicolae Clungan și caporalul Ioan Clungar dela a 15-a companie. Drept răsplătă au fost laudați în fața frontului. La asaltul dela Busetta au pătruns ca cei dintâi în șirele dușmanului soldații de rând George Vițu și Ioan Fonta, iar la asaltul dela Casa Brucclata și Casa Pasquale fruntașul Toader Popa. La același asalt s'a distins cu deosebire soldatul viteaz Ioan Ruja, care a pus pe fugă pe dușman. Ruja a fost decorat cu medalia de argint pentru vitejie. La asaltul dela Monte Vento a dovedit mult curaj sergentul român Nicolae Cozma, vârând groază în oasele dușmanului. Fruntașul Puia a mântuit la asaltul dela Ollosi viața căpitanului Weber și a prins împunșătura cu baioneta a unui soldat dușman, îndreptată asupra colonelului Schwaiger. Puia, care a salvat prin curajul și istețimea sa pe acești doi ofițeri, a fost decorat cu medalia de argint clasa I.

Iată dar o parte din soldații români ai regimentului 50, cari prin vitejia lor au contribuit la câștigarea luptei dela Custozza. Și mulți viteji vor mai fi rămas nepomeniți în istoria regimentului, cari își dorm azi departe de casă somnul vecinic pe câmpiile săngeroase dela Custozza.

După sfârșirea luptei comandantul suprem al armatei, fericitul arhiduce Albrecht a dat un ordin de zi, în care a numit regimentul 50 — un regiment de viteji, iar generalul de brigadă, baronul de Piret, a dat de știre ofițerilor și soldaților din brigada sa, că dacă ar numi cu numele pe toți acei soldați viteji, cari ar merita să fie distinși cu decorații și cu laude, ar trebui să numească pe toți soldații din brigada sa.

v. b.

Deschiderea consiliului imperial rus.

Din Petersburg se anunță: Președintele consiliului de miniștrii rus inaugurând Duminecă sesiunea consiliului imperiului a pronunțat următorul discurs:

Conform ordonanței imperiale, consiliul a fost convocat după șase luni de vacanță. Astăzi consiliul își începe lucrările în mijlocul ecourilor și furtunei războiului; într'un asemenea moment alocuțiunea mea va fi scurtă, deoarece o astfel de vreme cere acte, iar nu cuvinte.

Cu credință nemărginită în proweniența divină, care a binecuvântat inițiativa suveranului nostru, cu încredere profundă în direcțiunea augustului generalism pus prin voința suverană în capul armatelor ruse; cu speranță neștiută în valoarea încercată a trupelor noastre victorioase; cu grațitudine recunosătoare pentru meritele aliaților noștri, așteptăm în liniște și siguranță sfârșitul războiului celui mare pentru justa noastră cauză, luptă pe care n'am început-o (?) și mai puțin am primit-o.

Salutându-vă cu ocazia inaugurării lucrărilor d-v. ordinare, mi permit a exprima siguranța că munca d-v. va fi pătrunsă de conștiința și de însemnătatea excepțională a împrejurărilor actuale și că vă veți lăsa a fi călăuziți de același avânt patriotic ce consiliul imperiului a manifestat acum șase luni.

Președintele consiliului imperiului dl Galuboff, a pronunțat un discurs în care a zis:

Consiliul își reia lucrările în mijlocul unui războiu în care Rusia a fost țărătă de imperiul vest, războiu mare, care cere punerea în joce a tuturor resurselor acestei țări, care în strânsă unire cu suveranul iubit, este gata pentru toate jertfele necesare pentru menținerea onoarei, demnității și integrității Rusiei.

Președintele a zis mai în urmă:

În silințele sale de a tăia din rădăcina amenințările permanente ale păcii din partea imperiilor Europei centrale, Rusia nu este izolată; ci luptă în deplin acord cu alte mari puteri! Glorie și cinste vitezelor și glorioaselor armate și flote aliate! Președintele a spus apoi omagii ortei generalismului mare duce, silințelor vigoaroase și glorioasei armate ruse, îngrizilor neobosite date răniților de împărăteșele auguste și de fiece țarului, marile ducese, și a sfârșit zicând: Consiliul imperiului este însefiț de credință neștiută în puterea Rusiei și exprimă împăratului înainte de reînceperea lucrărilor devotaționalul său nemărginit.

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Situația în nordul monarhiei.

Budapesta 1 Febr. Din marele cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

În Galizia de vest și în Polonia s'a desfășurat eri o vie activitate războinică. Drept rezultat al relațiilor de perspectivă de pretutindeni au fost luptele și ciocnirile între trupele de ecleraj, cari lupte și ciocniri ne-au asigurat în unele raioane câteva succese locale.

În Carpați situația a rămas neschimbată, de când cu evenimentele din zilele din urmă. Spre vest dela Luptkow am respins un nou atac rusec. În lupta, care s'a desfășurat în Carpații păduroși am făcut prizonieri 5 ofițeri și 800 de soldați dușmani capturând totodată 2 tunuri și 2 mitralieze.

Pe câmpul de operații dela sud situația a rămas neschimbată.

General de divizie Höfer, locțiitorul șefului de stat-major.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin 1 Febr. Buletinul oficial al marelui cartier general german e pentru azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest n'a obvenit nimic de semnalat.

Pe câmpul de operații dela est: Dela granițele Prusiei ostice n'avem nici o noulate.

Spre nord dela Vistula și spre sudvest dela Emlava (...indescifrabil Nota Red.) din câteva localități (...indescifrabil Nota Red.)

În Polonia, spre sud dela Vistula am câștigat și pe mai departe teren.

Spre sud dela Pilița am început o nouă ofensivă.

Rezultatul misiunii d-lui Ghenadieff la Roma. Din Roma se anunță:

Ziarele „Corriere della Sera” și „Giornale d'Italia” asigură că misiunea d-lui Ghenadieff nu și-a atins scopul său. Astfel, în ceea ce privește chestia cu Serbia și Grecia, guvernul Italian n'ar putea face nimica astăzi, pentru a hotări aceste două state să facă concesii teritoriale Bulgariei.

Banchetul operei române.

București 1 Febr. n.

Eri Duminecă a avut loc la Capșa banchetul companiei de operă română, la care au asistat d-nii miniștrii V. G. Morțun și I. G. Duca, d-l Ion Procopiu, președintele sindicatului ziaristilor, marile noastre violonisti G. Enescu, d-nii Kiriac și Dinicu, artiștii Operei române și membrii comitetului studențesc din a cărui inițiativă s'a închebat această companie românească de operă.

La șampanie d-nul V. G. Morțun, ministru de interne a luat cel dintâi cuvântul, salutând cu simpatie acest fericit început de manifestare românească de artă și urându-i deplin succes pe viitor. D-sa bea pentru artiștii români, cari ne-au purtat numele de români cu fală în strălucitate și pentru tânărul ministru de înstrușire care este merit să ia sub protecția sa desăvârșirea acestui satisfăcător început de artă.

D. I. Duca, ministru de înstrușire, răspunde promițând tot concursul său înserelor elemente artistice din țară. D-sa spune că nu vrea să se manifeste prin vorbe ceceare ar fi foarte ușor, ci prin faptă. De aceea anunță că este dezis să formeze o comisiune din oameni competenți care să studieze înființarea unei companii românești de

operă stabilită în țară și de îndată ce împrejurările îi vor permite, adică după lichidarea actualelor evenimente, va acorda o sumă suficientă desăvârșirii acestei instituțiuni naționale.

D. Banu, președintele cercului studențesc, mulțumește celor doi miniștri cari s'au ocupat de aproape de inițiativa studenților și declară că tinerimea noastră universitară, mulțumită de roadele date până azi de această întreprindere este gată să îndeplinească și alte mari cerințe ale zilelor de mâine.

D. Kiriac, profesor la Conservatorul de muzică și maestrul celor mai multe din elementele care compun actuala companie de operă, își exprimă bucuria sufletescă de a fi văzut întrupat unul din vechile sale idealuri de muzicant. D-sa sfătuște pe tinerii începători să facă apel la marele nostru artist Enescu și să-i ceară lui sfaturile necesare pentru desăvârșirea acestor opere.

D. Enescu mulțumește promițând tot concursul și amintind reprezentarea operei Tannhäuser, condusă de d-sa.

La sfârșit s'au recitat și s'au cântat mai multe aril.

Generalul Joffre.

Cunoscutul scriitor Max Nordau a publicat în „Nene Freie Presse” un articol despre generalismul francez Joffre, din care extragem următoarele pasagi interesante:

Comandantul suprem al armatei franceze generalul Joffre, este de naștere Catelon și trage origina din Pirinei de jos din Rivesaltes și Rosseillon. El este de statură înaltă și robust, ochii săi albaștri mari privesc drept și ager.

Nu se poate spune, că războiul actual l'a pus în relief. În Franța era cunoscut și mai înainte și era foarte mult apreciat. Statul major general rus contează foarte mult pe el. Generalul englez French, care l'a văzut de multe ori la lucru în manevre, își pune în el cea mai desăvârșită încredere. Totuși în timp de pace poji aprecia pe un general numai teoreticeste. El se poate afirma numai în război. La aceasta a ajuns generalul Joffre (născut la 1852) când a înăbușit răscoala Auaregilor din Timbuet.

Când Germania a declarat război Franței, generalul Joffre era de doi ani șef al marelui stat major și ca atare și vice-președinte al Consiliului superior al apărării naționale, de oarece președinte este ministrul de război. Acest consiliu se compune din foști generali comandanți, cari sunt destinați, ca în

caz de războiu să comande câte o armată.

Generalul Joffre a fost ofițer din geniu și după specialitate matematician, care în școala politehnică rivaliza cu celebrul Henry Poincaré, unul dintre cei mai mari matematicieni ai timpului modern. Mult timp el fu președinte al comisiunei tehnice din ministerul de război pentru examinarea invențiilor, cari pot avea un interes militar.

Joffre n'a făcut nici odată politică, ci s'a dedicat cu totul științei militare, deși făcea parte dintr'o familie catolică foarte evlavioasă.

Este foarte răspândită credința, adeseori accentuată de scriitorii militari, că unei monarhii aristocratice îi este cu mult mai ușor să scoată la iveală un mare comandant șef, decât unei republici democratice, de oarece un prinț sau o Majestate, deprins dela naștere de a comanda cu autoritate, nu cunoaște considerațiunile opiniei publice. Într'un stat democratic comandantul armatelor vânează favoarea maselor populorului.

Generalul Joffre este de naștere burghez. Autoritatea sa are a o multumii ofițerilor săi și personalității sale covârșitoare.

După rang este general de divizie, ca și comandantul său de corp de armată, așa dar »primus inter pares», deoarece după moartea ultimilor mare-

șali ai imperiului Mac-Mahon și Cantébert, în armata franceză nu există un rang mai mare ca general de divizie cu pene albe de struț pe bicorn și cu trei stele la braț. Printr'o lege specială se prevede acum avansarea în rangul de mareșal a celor generali, cari s'au distins în actualul războiu, bine înțeles după terminarea lui. Dar toți generalii egali în rang cu Joffre auștă de el necondiționat, întocmai după cum se supuneau mareșalilor primului imperiu, marelui Napoleon.

Generalul Joffre a devenit popular, fără ca să umbie după popularitate, deoarece desprețuște reclama modernă. El este străin de atitudinea ei teatrală. El desprețuște faptul de a se pune în scenă. El este prea matematician și geometru, în cât să fie fraselog. El cugetă, vorbește și lucrează, ca și când s'ar ocupa cu teoreme. După bătălia dela Marna, unul dintre ofițerii statului major îi zise: D-le general, știți că ați câștigat cea mai mare victorie din istoria universală?

Ce mai doriți acum?

Generalul Joffre răspunde:

»Doresc repaos în căcioara mea din Pirinei inferioric.

După ce el crezu necesar după bătălia perdută dela Charleroi să se retragă dinaintea armatei germane până la Aisne și Marna, o făcu această după propria sa părere, fără ca să înă

Ce e cu împrumutul României contractat la Londra.

„Agenția Română“ publică următorul comunicat:

O telegramă venită prin telegrafia fără fir de la Lyon aduce știrea că România ar fi contractat la Londra un împrumut nu mai mic decât de trei sute șaptezeci și cinci de milioane de franci. Ziarele cari răspundesc aceste știri trag din faptul acestui împrumut și concluziunile ce le-ar conveni.

Nu în momente de împrumuturi ca cele prin cari trece astăzi Europa se pot contracta împrumuturi de sute de milioane. Dar imaginația celor cari aruncă știri senzaționale este fecundă și dintr'un fapt de mică importanță poate să facă un eveniment.

Iată ce am aflat despre originea știrii senzaționale:

Statul român are cea mai mare parte din datoria sa publică în strălămate, deci anuități de plătit în monedă străină, în Germania, în Franța, în Elveția și chiar în Anglia. Pentru Germania s'au putut aproviziona din vreme mărci, deoarece tot exportul făcut de mai bine de cinci luni numai pe uscat a înlesnit dobândirea de mărci. Francii au fost însă imposibil de dobândit aci, ori cât de mare preț s'ar fi oferit pe ei. În același timp însă purtătorii de cupoane din Franța, Elveția, Belgia, etc. și băncile ce-l reprezintă, reclamau cu îndărărire plata cupoanelor și toate numai în franci; mărci refuzau absolut. Cupoanele dela două scadențe se acumulasă și reclamațiunile se măreau. În această situație ministrul de finanțe a emis *bonurile de tezaur în monedă străină le-a propus la mai multe bănci*; unele din acestea au refuzat a le plăti în strălămate, procurând astfel statului francii de care avea trebuință. Astăzi cupoanele din Franța, din Elveția și orice cupoane plătitibile în franci se plătesc regulat.

Iată originea știrii senzaționale de sute de milioane. Ne mărginim deocamdată la zecimi de milioane.

O misiune sârbă la Petersburg.

Din Amsterdam se telegrafiază, că știri sosite acolo din Petersburg anunță sosirea unei misiuni din Niș în Capitala Rusiei. Misiunea este compusă din doi generali și un distins parlamentar sârb. Misiunea are de scop să expună lui Goremykin, primul-ministru rus, *situația grea a Sârbiei*. Cu privire la situația grea a acestei țări, membrii misiunii au declarat, că armata sârbă nu va mai avea puțință să reziste atacurilor austro-ungare din cauza lipsei materialului de război și este deci de datoria Rusiei ca să ajute Serbia cu soldați și bani ca să poată rezista mai departe. Dacă în câteva săptămâni Serbia nu va fi în chip serios ajutată, ea e în ajunul unei catastrofe.

Atitudinea Bulgariei față de Serbia este dubioasă. Deși până acum s'a reușit să se aplaneze dese incidente de graniță, totuși ar putea interveni dela o zi la alta evenimente cu grave consecințe.

socoteală de ce va zice poporul francez.

De atunci a reușit să respingă pe germani și să salveze Parisul. El cruță viața soldaților săi rămânând în defensivă, deoarece crede că va obosi pe germani și apoi va putea lua ofensiva.

Generalul Joffre înlocuit pe generalii incapabili, punând în locul lor pe alții cari sunt mândria Franței, — generali ca Foch, Michel, Sarrice Mandhuay Monoury Dubail.

În favoarea abilității sale de a trata cu omenie și pentru tactul său vorbește excelentul raport pe care a știut el să-l restabilească față de comandamentul suprem englez și belgian.

Între generalul Joffre și generalii englezi și belgieni subordonați lui n'a existat nici odată vre-o neînțelegere.

Fericele calități fizice întregesc calitățile sale morale. Acest general în vârstă de 63 de ani, întrece în putere de muncă și tenacitate pe un tânăr sublocotenent. El nu știe ce va să zică oboseala. El lucrează 18 ore și dacă este nevoie și 20. El stă la masă numai 20 de minute, și este foarte cum-pătat în mănăcare și băutură. El des-pretuește orice lux și confort, ca și un spartan.

În totul generalul Joffre prezintă un nou tip în istoria militară a Franței, cu totul diferit de Condé Henry, IV, Turenne, Hoch și Napoleon: nu este strălucitor, dar este un om întreg.

Din camera română. În ședința de Vineri a camerei române dep. Cosma a interpelat guvernul în chestia *minelor plătitoare* scăpate pe Dunăre în jos, cerând să se comunice rezultatul anchetei.

S'a decis apoi trimiterea unei *telegrame de condolență camerei italiene* din prilejul dezastrului pricinuit prin cutremurul de pământ.

În ședința de Sâmbăta dl Cosma a cerut să se pună la ordinea zilei proiectul de lege din inițiativa parlamentară cu privire la *falsificarea vinului*.

Noul incident la granița sârbo-bulgară.

Noul incident de graniță au avut loc cu Sârbii. Soldați sârbi au tras asupra unor nenorociți fugari macedoneni, veniți să aște refugiu pe teritoriul bulgar. Aceasta provoacă o mare fierbere în populațiune, mai ales că faptul se repetă. *Guvernul bulgar a remis o protestare energică legațiunii sârbești*, rugându-o să intervie pentru ca măsurile foarte riguroase să fie luate spre a se pune capăt tuturor acestor incidente de graniță.

ȘTIRI.

— 20 Ianuarie v. 1915.

O nouă distincție a colonelului Boeriu. Ziarul „Neue Freie Presse“ publică în ediția sa de Sâmbătă seara următoarele:

Împăratul a conferit comandamentului regimentului de infanterie Nr. 76, colonelului *Ioan Boeriu, crucea de cavaler al ordinului Leopoldin cu decorația de război*. Colonelul Boeriu, care prin conducerea eroică a regimentului său a fost în repetite rânduri cu glorie remarcat, a fost rănit pe câmpul de luptă din nord prin două gloanțe dușmane. Un glonte l-a nimerit sub genunchi perforându-i piciorul și eșind prin partea de sus a piciorului, iar un al doilea glonte l-a rănit în palma mâinii. Colonelul Boeriu a fost adus la Viena și zace, după ce și-a mai contras și o boală pulmonară, deja afară de orice pericol într'un sanatoriu din Viena.

Sărbătorirea lui Ion Creangă. Din București se anunță: În ziua de 29 Ianuarie v. va avea loc la teatrul Comedia o șezătoare comemorativă sub patronajul d-lui I. G. Duca, pentru sărbătorirea marelui povestitor Ion Creangă. Vor citi din paginile pline de umor al scriitorului moldovean d-nii: M. Sadoveanu și Beldiceanu, din operele lor, d-nii Codreanu, Minulescu și Topârceanu; va recita d-na Macri-Eftimiu de la Teatrul Național și va cânta d-na Veturia Triteanu. Și pentru întâia oară în București, va citi din Creangă, în graiul neaoș moldovenesc, cel mai strălucit cetitor al neîntrecutului povestitor: profesorul Vasile Todicescu.

Principele George al Serbiei la Atena. Din Atena se anunță: Principele George al Serbiei și d-na Pasici au sosit Duminică aci pe bordul vasului „Bosphoro“ și au plecat aseară spre Italia. Regele Constantin a conferit principelui marele cordon al ordinului „Salvatorului“.

Generalul francez Pau la Petersburg. Din Berlin se anunță: Generalul francez Pau, a călătorit prin Cristiania, Stockholm la Petersburg. Se zice că va deveni comandantul armatei din Polonia rusească.

Avantajele studiilor — glosașilor. Având să urmeze chemarea sub steaguri a glosașilor obligați la serviciul armelor născuți în anii 1891—1895 și 1896, — a căror conscripție se face acum — a luat ministrul cultelor măsuri, ca elevii școalelor medii și superioare să nu plardă nimic din anii de studii prin chemarea sub steaguri. În virtutea ordonanței Nr. 913/915 din 26 Ianuarie obțin elevii școalelor medii, al preparanților și școalelor superioare comerciale dreptul la voluntariat pe temeiul certificatului liberat de directorul Institutului. Acei elevi, cari vor fi chemați la serviciu activ sub arme primesc testimoniu despre absolvirea cursului anului școlar, sau cel de maturitate și diploma de învățător, dacă vor fi declarați vrednici de aceasta pe temeiul progresului dovedit în studii și a clasificărilor până la momentul când au fost chemați sub arme. Dar dacă vor fi dimiși din serviciul militar — pe orice motiv — înainte de a se termina anul școlar pot fi promovați numai în acel caz, dacă dovedesc, că în restul timpului au satisfăcut obligațiunile lor școlare. Iar ascultătorilor dela universitate, politehnică, academiilor de drept, preparanților, academiilor comer-

cială și de artă va căuta ministrul să le dea posibilitatea a-și termina studiile încă înainte de a intra în serviciul activ. Cele ce nu intră însă sub steaguri sunt datori a-și termina anul de studii în toată regula. Pentru academiile comerciale și de artă a luat deja ministrul măsurile necesare. Pentru celelalte le va lua în curând. »D-lc.

Din Silistra se anunță: Săptămâna trecută s'au prezentat înaintea consiliului de recrutare toți *românii macedoneni* cari au venit să colonizeze noul teritoriu cerând să fie înscrși în controalele armatei și chemați cu contingentele respective în caz de mobilizare. Unii au declarat că vor să ia parte în primele rânduri în caz de război.

— Tot săptămâna trecută a fost sărbătorită de către musulmanii din localitate în moschea »Păcii«, *aniversarea nașterii profetului Mohamed*.

În prezența unui mare număr de credincioși musulmani, d-l Hagî Sadac Arif, muftul județului, înconjurat de toți hoșii, a oficiat un serviciu divin, după care s'a servit tuturor în moschee tradiționalul sirop de șerbet.

Apoi d-l Mehmed Fehmi, director școalelor musulmane, a rostit o cuvântare despre viața și preceptele profetului, spunând că contrariu unor susțineri răuvoitoare, religia musulmană e liberală și îngăduie oricărui spirit luminat să asimileze o civilizațiune desăvârșită.

Au asistat la acest serviciu religios d-nii: Georgescu-Vâlcea, procuror, maior Gr. Popoabu, Tușu Apostolescu, căpitan Popovici, G. Ciometti și alți români și fruntași ai naționalităților.

Lupta în contra celui mai îndărătnic dușman. Sub acest titlu scrie »Az Est«: Cel 28 de mil de prizonieri din tabăra dela Kenyermézó au adus cu sine cel puțin 28 de miliarde de... insecte (păduchi). Deoarece aceste parasite însă își tin victimele, pe trupul cărora s'au înmulțit, într'o continuă agitație, ba adeseori produc și friguri și prin aceasta ușurează lățirea boalelor contagioase, s'a văzut lipsa arzătoare, ca să se facă ceva pentru pustirea acestor dușmani dela Kenyermézó. Cu înfrângerea acestui dușman, recte: cu pustirea parasitelor dela Kenyermézó a fost încredințat medicul de corp Dr. Emil Wiener, care face o dare de seamă extrem de interesantă în »Wiener Klinische Wochenschrift« asupra experiențelor căștigate în deslegarea nu numai ușoară a problemei ce l-a pus înaintea. Căci să omori un dușman, doi sau chiar trei nu e un lucru așa mare, deși e o vitejie, dar să lupți unul singur, contra atâtor miliarde de dușmani răi și îndărătnici, ei, asta-i asta!

Doctorul Wiener și-a început opera de exterminare făcând diferite experimente cu o mai mică cantitate din dușmanii năvălăoși.

Mai înainte a încercat cu *soluție de sublimat*; micilor parasite însă nici că le păsa; ei înotau vesele pe suprafața lichidului, întocmai ca pe suprafața unei ape călduțe; le cădea bine scaldă. Ba nu murau nici atunci dacă i apăsa în lichid ținându-l acolo chiar câteva ceasuri. Deoarece de altminterlea pentru curățirea unui singur rând de haine erau de lipsă 15 grame de sublimat, așa dar curățirea alor 28.000 de rânduri ar fi costat peste 420 de chilogramme de sublimat care ar fi fost apoi prea scump, doctorul Wiener a abzis de acest metod încercând un altul. A încercat apoi cu *formaldehidat*. A pus să se așeze într'o baracă 120 de rânduri de haine acățându-le prin cuere ori pe sfori. Sub aceste apoi au lăsat să se întindă pe vatra barăcii lînțolii (lepedele) albe pentru ca să poată constata »rezultatul«. Mașinile au produs patru ore întruna în baracă gazul omorător. Insectele naibii însă nici că le păsa. Ele se jucau pe vestiminte circulând voioase în sus și în jos, ca și când nu s'ar fi întâmpiat nimic.

Deasemenea n'a avut nici un succes nici încercarea cu invenșinătorul *dioxid de carbon*. Acest gaz pustiște toate vietuitoarele numai singur pe aceste nu. A probat apoi cu *dioxid de carbon și formaldehydat* amestecându-le; nici acum însă n'a putut obține rezultatul dorit.

În fine doctorul Wiener a ajuns la convingerea, că aceste insecte blăstămate nu se pot pustii, decât numai cu aburi fierbinți de apă, dar și acești aburi numai atunci le nimicesc dacă sunt încălziiți peste 103 de grade. În căldura aceasta mare insecta se frige, până se învoștește, apoi moare. Acum succesul era asigurat. Doctorul Wiener învinsese.

Dr. Wiener a pus apoi să se zidească noul barcăci, în cari prizonierii puteau să intre numai după ce su luit o baie de o jumătate oră într'o apă încălzită la 42 grade, unde în întreg decursul scădatului se săpuneau bine. După ce s'au scaldat apoi prizonierii treceau în barăciile cele noi, unde primea fiecare schilumburi nou-nouțe și așteptau aci apoi până ce vestimintele li-se desulficiau într'o baracă specială

la căldură de mai bine de 103 de grade. După ce li-au îmbrăcat apoi cu haine curate pe toți cei 28.000 de prizonieri, i-au mutat în noule barăci, iar pe cele vechi le-au ars până la pământ.

Această muncă herculeasă a ținut douăzeci de zile neîntrerupt pe lângă cel mai mare control, ce se poate închipui. — Astfel prizonierii dela Kenyermézó, numai doctorului Wiener li pot mulțumi, că s'au scăpat de îndărătnicul dușman, care li chinuise atâta.

Curs de croitorie. În Internatul Orfelinat al Reuniunii femeilor rom. din Brașov se deschide cu începutul lunii Februarie st. v. un *curs de croitorie pentru dame și domnișoare externe*. D-șoara directoară Ana Broșteanu, care a absolvat studiile sale în Viena, predă cursul teoretic și practic după un sistem nou. Se va institui atât desenul patroanelor cât și cusutul rochiilor și jachetelor. Cursul este de trei luni, de trei ori pe săptămână, dupămiază cu taxa de 10 cor. lunar, cu angajamentul de trei luni. Se primesc pentru acest curs și eleve interne. Informațiunile se pot lua în Internatul Reuniunii Șirul Spitalului Nr. 10.

Dar. D-l Petru Dumitru împlieat la postă, a dăruit pentru biserica gr. cat. din Brașov-vechiu Nr.111, 10 cor. Primească din partea parohienilor cea mai călduroasă mulțămită. *Curatorul*.

Mulțămită. Surorile de caritate române din Brașov mulțumesc d-lui comersant Schütz pentru 1000 țigaretă și 5 duzine batiste dăruite lor pentru răniiți din spitalul militar și spitalul din cazarma neagră.

Prețul alimentelor de prima necesitate în Brașov începând cu ziua de 30 Ianuarie 1915:

Făină Nr. 0 și griz 100 kgr. cor. 67.— Făină de fert (30% orz) 100 kgr. cor. 56.41. Făină de pâne I 1/3 grâu, 1/2 săcară, 1/2 orz 100 kgr. cor. 42.87. Făină de pâne III (67% săcară 33% orz cor. 40.72. Făină de cucuruz 100 kgr. cor. 28.—

Făină Nr. 0 și griz 1 kgr. 74 fl. făină de fert I kgr. 62 fl., făină de pâne I 1 kgr. 48 fl., făină de pâne II 1 kgr. 45 fl. făină de porumb (cucuruz) kgr. 34 fleri, pâne din făină de pâne I kgr. 40 fl., pâne din făină de pâne II 1 kgr. 36 fl.

Rasol (carne de supă) kgr. 1.60—1.76 cor. carne de porc 1 kgr. 1.92—2.40 cor. carne de oaie 1 kgr. 1.12 coroane carne de vitel 1 kgr. 1.76—2.40 cor. slănișă sărată kgr. 2.40—2.80 c., unt. de porc kgr. 2.40—2.80 c., lapte de vacă lit. 28 fl., lapte de bivoliță litru 36 fleri, ouă 6 bucăți 40 fleri, zahăr kgr. 1.04—1.06 coroane, orez kgr. 70—1.10 fleri, fasole 64—66 fleri, picoci 1 sac cu 80 litru 3.20 cor., petrolu litru 70—72 fl. ceapă 1 kgr. 40 fl. linte litru 1—1.30 fl. mazare litru 60—68 fl., mîel litru 36—46 fl., lemne de fag în blăni cu adusul cu tot 4 m. cor. 30—36. Plata muncii pe zi 2—3.20 cor.

Magistratul orășenesc.

Mulțămită publică.

Reun. fem. rom. din Brașov a colectat pentru elevele sărace dela școalele noastre, cu ocaziunea sărbătorilor Nașterii Domnului suma de 541 cor. precum și alte daruri în natură.

Din această colecță s'au provăzută 35 de eleve dela școalele noastre elementare cu îmbrăcăminte completă și cu încălțăminte, primind fiește-care și câte 1 cor. ca ajutoare de sărbători. Aceste eleve au aparținut parohiilor dela Sf. Nicolae, Tocile, Cetate, Brașovechiu și Dârste.

La această colecță au contribuit în bani:

Reun. fem. române din Brașov 150 cor. Exel. Sa Cons. Int. Sterényi Ioșef 50 cor. Filiala Băncel Albina 50 cor. D-na Elena A. Popoviciu 30 cor. Dl Nicolae Garolu 20 cor. Dna Florica Dr. Garolu 20 cor; Dl Ioan Peteu fabricant 20 cor. D-șoara Maria Andreianu și d-l Tache Andreianu 20 cor.

D-nele: Elena Sabadeanu 10 cor. Elena Dr. Mureșanu 10 cor. Eugenia Dr. Brediceanu 9 cor. Eleonora Dr. Pușcarlu 8 cor. Ioan Ciurcu librar 10 cor. Câte 5 cor. au contribuit: D-nele Catinca Pușcarlu, Virginia Vlaicu, Zoe Damlac, Catinca A. Bărsănu, Victoria Onțiu, Paraschiva Zăvici și D-nul Petru Pop Jude în pens; Prof. Gheorghe Chelariu, Prof. Axente Banclu, d-l Ioan G. Eremie.

Câte 4 cor. au contribuit: D-nele: Eugenia Dr. Vecerde, Maria Burdu-loiu, Sidonia Petrovici, Dora Dr. Ven-ter, Marioara Dr. Moga, Maria Median, Maria G. Pzpscuz, Elena Brenclu, Maria B. Balulescu și D-șoara N. N. D-l locot. Aurel Bogdan.

Câte 3 cor. au contribuit: D-nele: Maria I. Maximilian, Elena Căpățână, Maria D. Lupan, Ana și Emilia Broșteanu, D-l Prof. I. C. Panțu.

Câte 2 cor. au contribuit d-nele: Maria G. Dima, Tincuța Bogdan, Polixenia Ilasievici, Preoteasa Elena Prișcu, Balșa Vătășan, Catinca Dr. Străvoiu, Maria Cristan, Ana Maria, Maria Grecu, Maria Boeriu, Maria Cristea.

Câte 1 cor. au contribuit: D-nele Ana Șerban, Maria Paraschiva, Elena G. Manu, Otília Puiu, Marioara Muntean, Sasana Cristan, Caterina Ienea și d-șoara Leontina Popescu.

Daruri în natură au contribuit: D-șoara Marioara P. Dima dăruind unei eleve sărace completa îmbrăcăminte.

D-nii comercianți ai firmelor: Frații Simay, Wolfgang Schütz și fil. Kl-rály Lajos, Száva și Donszky, Darko István și C. Essigman, ne-au dat diferite și bogate daruri în stoffe de lână, flanele, barchete, temis, așă, bumbac, șirete, cărpe, ciorapi etc., care ne-au înlesnit a putea îmbrăca un număr atât de mare de fetițe sărace.

Tuturor marinimoșilor donatori cari au contribuit la această duioasă operă de caritate, li se exprimă pe calea aceasta cea mai adâncă și călduroasă mulțămită, asigurându-i că au alinat cu obolul lor multe suferințe și au adus nespună mângăiere elevelor sărace și mamelelor lor năcăjite în acest an de excepțională durere și lipsă.

Aceasta a dovedit-o serbarea împărțirii hainelor între copii săraci în Duminica de 21 Decembrie 1914, ținută de către Biserica Sfântului Nicolae din Șcheiu împreună cu Reun. fem. rom. din Brașov.

Din ședința Comitetului ținută în 13/26 Ian. 1915.

Maria B. Balulescu președintă.

Pentru sârmanul Ioan Uliciu.

În urma apelului nostru făcut pentru soldatul român Ioan Uliciu, căruia i s'au amputat ambele picioare, am mai primit următoarele contribuiri:

Transport din nrul trecut 135 cor. D-l Ioan Sabadeanu, com. 10 » D-na Susana Laslo 5 » N. N. 5 » D-l major I. r. Ladislau Popa 3 » D-l Prof. I. C. Panțu 5 »

Laolaltă 163 cor.

Din despărțământul I. (Brașov) al Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român.

Domnii membri ordinari și ajutoării ai »Asociațiunei« sunt rugați să b'nevoiască a-și solvi taxele restante pe 1914 *subscrișului* cel mai târziu până la finea lunii lui Februarie st. n. căci dela data aceasta încolo, le va încasa Comitetul central.

Totodată rog, pe acei domni membri ordinari, cari au solvit taxele (pe an. 1914) servitorului școalei George Muntean, să mi-o comunice aceasta în timpul cel mai scurt, deoarece dânsul fiind dus pe câmpul de război nu ne poate face raport despre rezultatul încesărilor făcute.

Pentru comitetul Desp. I (Brașov) al »Asociațiunei«.

Nicolae Bogdan prof. dir. desp.

Numeroșilor amici și cunoscuți — domni și doamne — cari din ocaziunea decedării iubitei mele soții au binevoit a-mi adresa cuvinte de mângăiere, le exprim pe calea aceasta cordială mulțămită.

Făgaraș, la 29 Ianuar 1915.

Dr. Andrei Micu, avocat.

Proprietar:

Tip. A. Mureșianu: Branisce & Comp.

Redactor responsabil: Ioan Lacea.

Cețiți și răspândiți „Gazeta Transilvaniei“.